

Η Ανάπτυξη της Λιμενικής Υποδομής στη Νεότερη Ελλάδα

Κων/νος Μέμος

Ομότιμος καθηγητής

θαλάσσιας υδραυλικής & λιμενικών έργων

**130 Χρόνια
της Σχολής
Πολιτικών
Μηχανικών**

Εκδήλωση 19/12/2017, Ε.Μ.Πολυτεχνείο

Η Αφετηρία: 1887

(α) Χώρα: Επτάνησα (1864)

Έως και Θεσσαλία & Άρτα (1881)

- ασφαλτοστρωμένοι δρόμοι: ∅
- αυτοκίνητα: ∅
- ηλεκτρικό δίκτυο: ∅
- τηλέφωνα: ∅
- ιστιοφόρα 93% (!) του εμπορικού στόλου

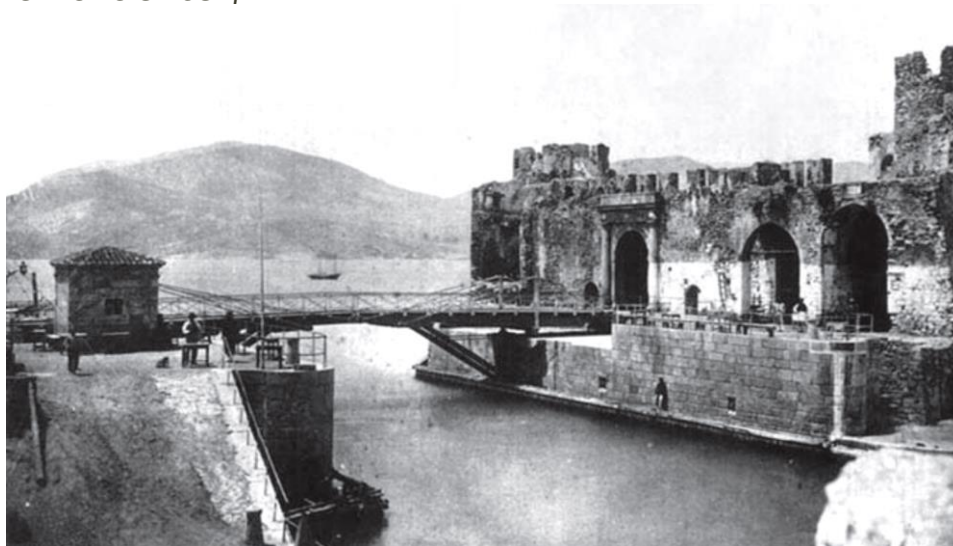
(β) Προοπτικές Επαγγέλματος Μηχανικού

- Δραστηριοποιούνται:
 - Αξιωματικοί του Μηχανικού (διδάσκουν στο Πολυτεχνείο μέχρι το 1901)
 - Παλιννοστήσαντες μηχανικοί ιδίως μετά την εκλογή Τρικούπη (1875). Πολιτικοί Μηχανικοί από το 1878
 - Γαλλική αποστολή του 1882 για σχεδιασμό δημοσίων υποδομών (απόφοιτοι των Grande Écoles)

(γ) Λιμενικές Υποδομές

- Το μόνο σημαντικό έργο από τη σύσταση του κράτους(1828) η Οθωνική γέφυρα Ευρίπου (1858)
Αρχιμηχανικός **Δ. Σκαλιστήρης**, καθηγητής του Πολυτεχνείου (Σχολείου των Τεχνών)

Τομή Ισθμού υπό κατασκευή

- Περί τους 40 μικροί λιμένες με πρόχειρα έργα. Συγκοινωνίες δια θαλάσσης. Οι 3 σημαντικότεροι με χρονική σειρά

Σύρα & Νεώριο (στη δύση της)

Πάτρα (στην ακμή της)

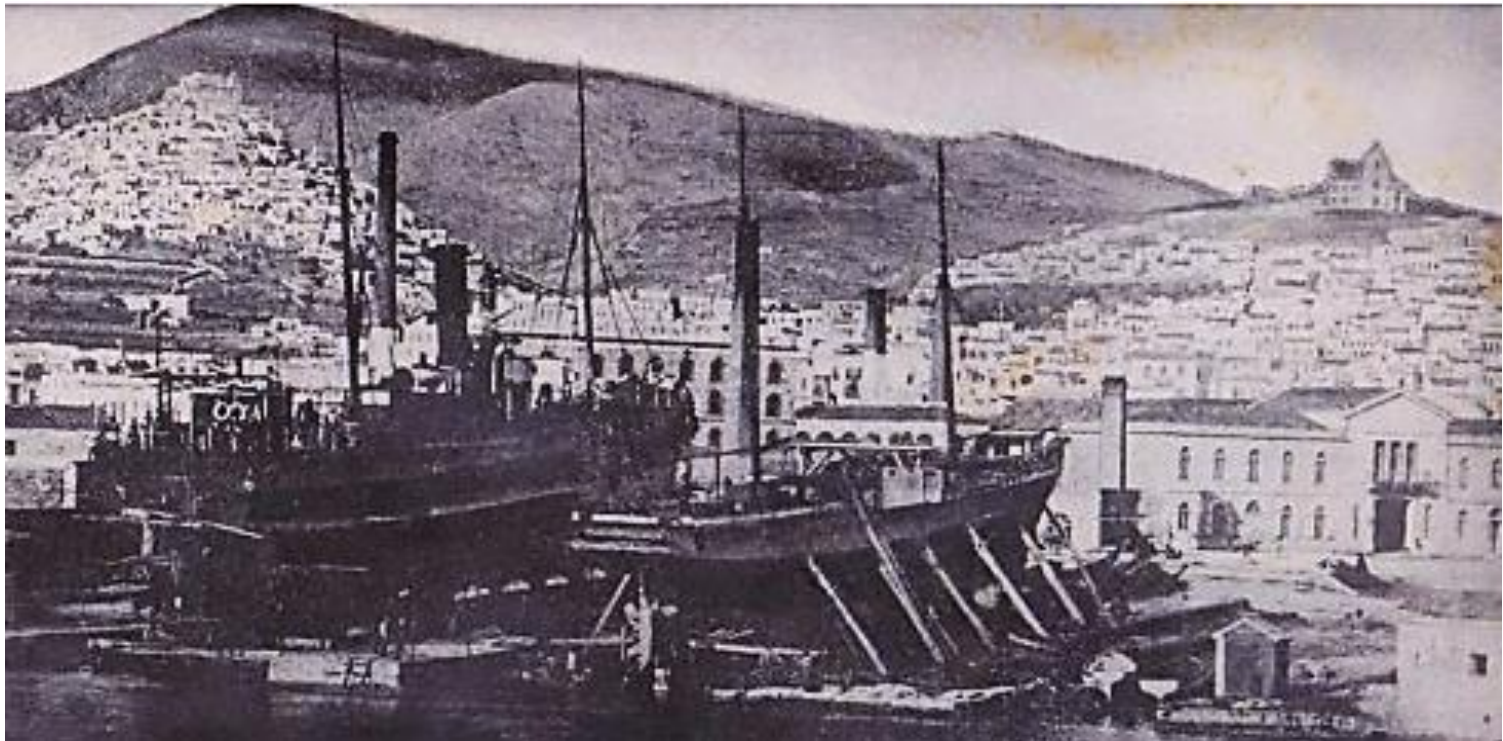
Πειραιάς (στο ξεκίνημά του)

Πληθυσμός % του συνόλου της χώρας

Έτος	Ερμούπολη	Πάτρα	Πειραιάς
1853	16,9	13,4	4,6
1861	13,6	13,5	4,8
1889	5,0	7,6	7,7
1907	2,9	6,0	11,8

Σύρα

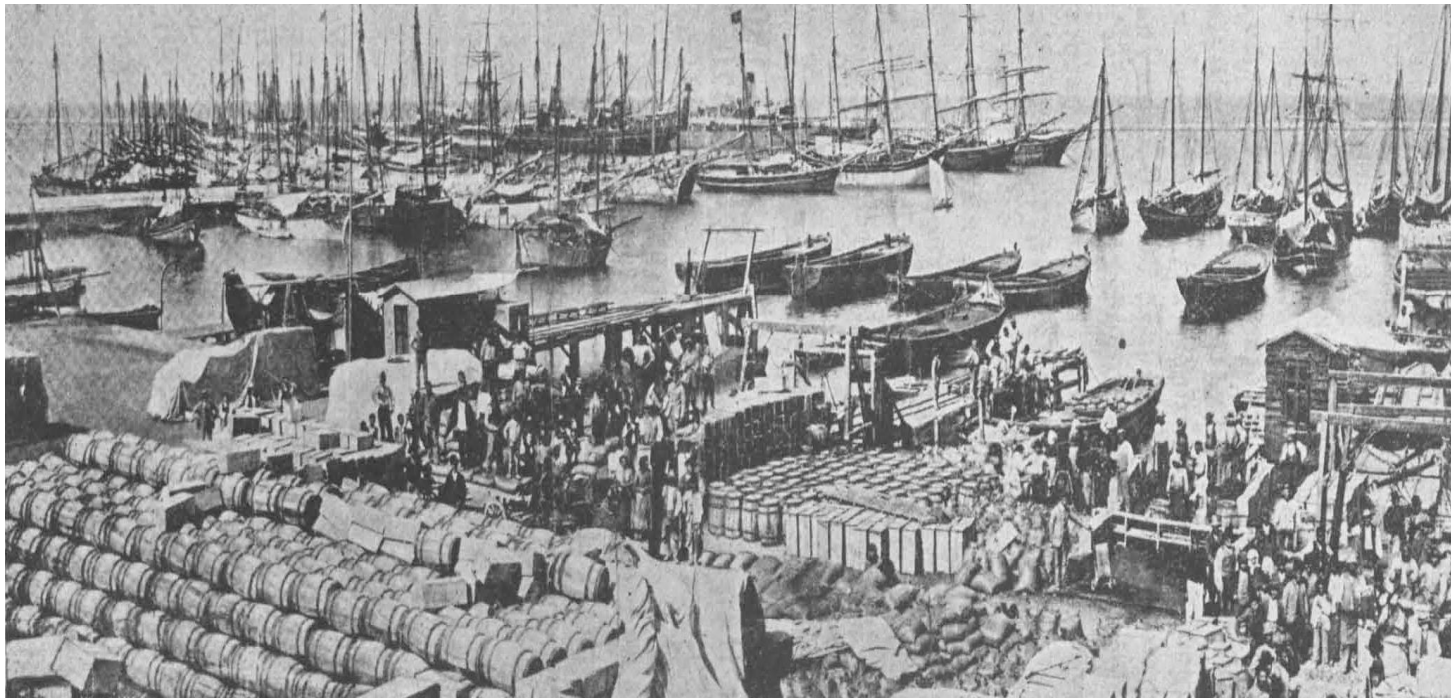
- Τα πρώτα λιμ. έργα από πρόσφυγες από Χίο, Κάσο, Ψαρά, κλπ.
- Τελωνείο - Αποθήκες - Λαζαρέτο – Τηλεγραφείο - Ναυπηγείο
- Απεργίες (1879) – Ανταγωνισμός από Πειραιά

Εγκαίνια Νεωρίου (1861)

Πάτρα

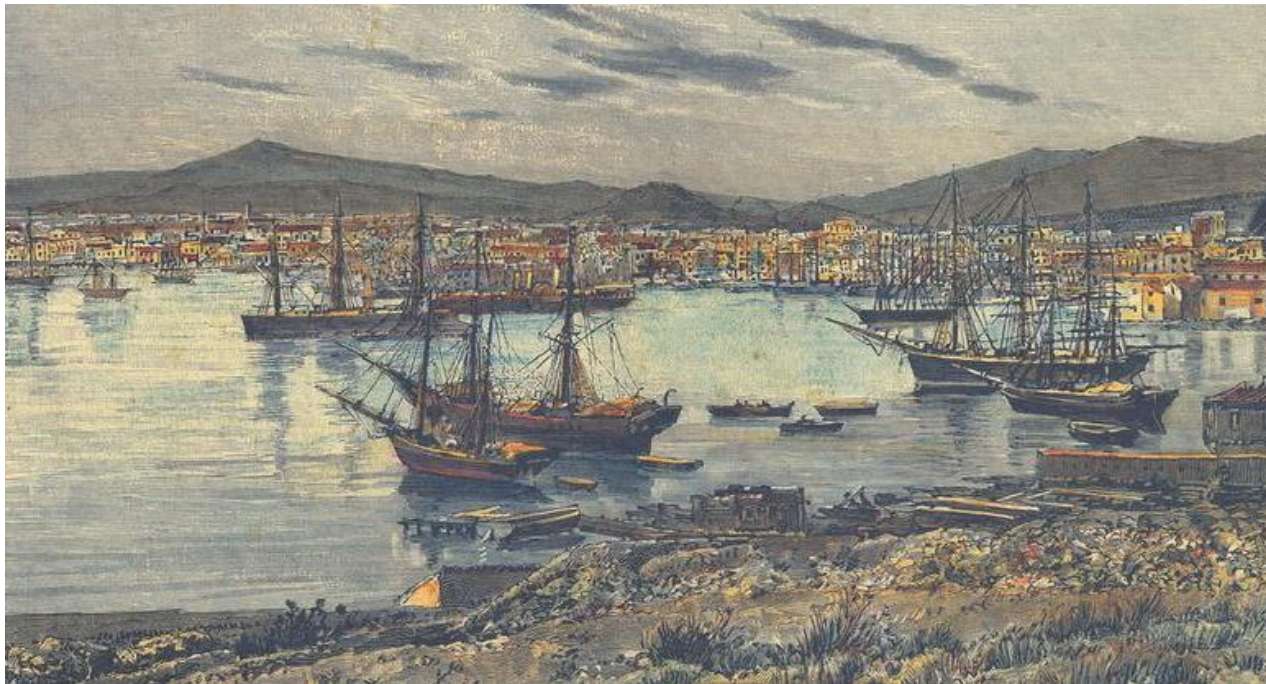
- Εξαγωγή σταφίδας ωθεί κατασκευή λιμ. έργων – με καθυστέρηση όμως...
- Αβαθή κρηπιδώματα

Πειραιάς

Υποστηρίζει την πρωτεύουσα

- Πρώτες κρηπιδώσεις στη λεκάνη Αλών
- Βυθοκορήσεις

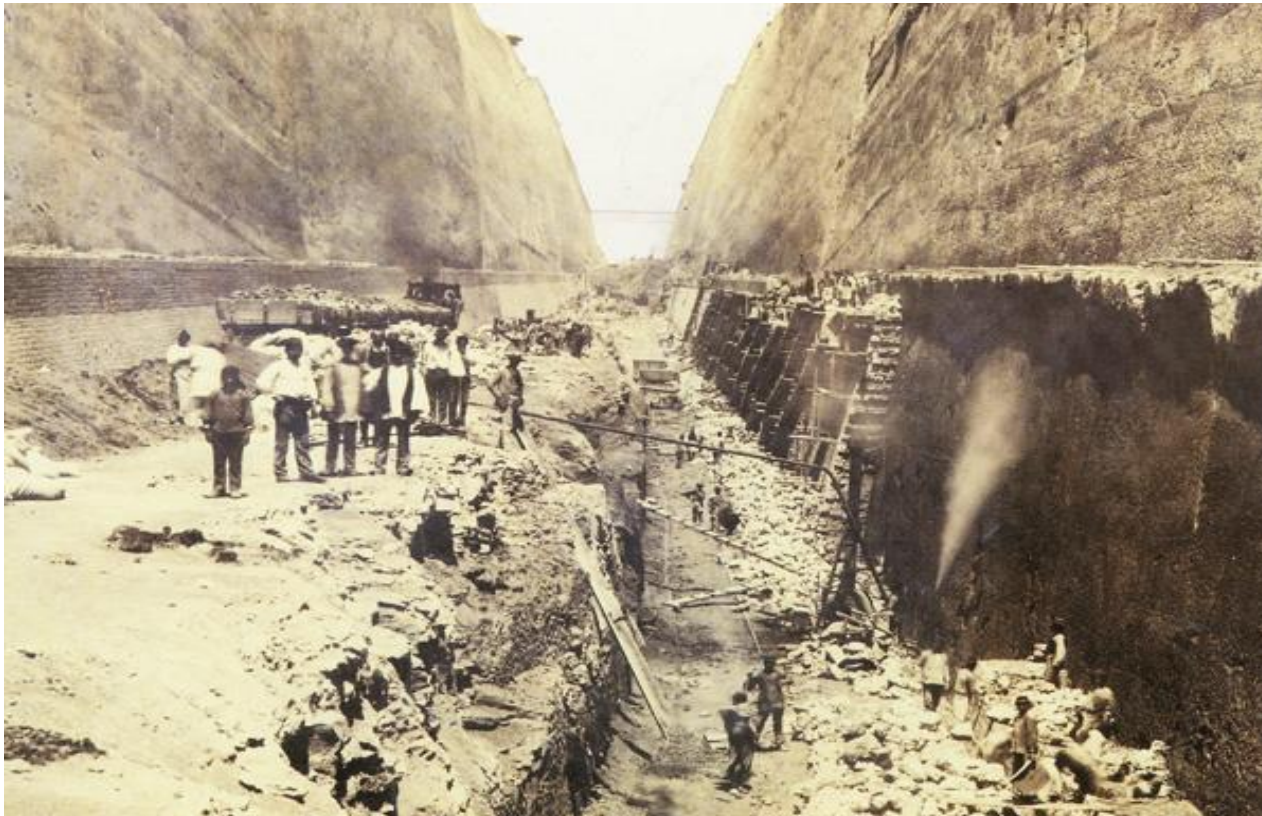
Όψη του (κεντρικού) λιμένα από τη νότια ακτή

Η Διαδρομή μέχρι Σήμερα

- Στην αρχή 12 απόφοιτοι πολ. Μηχ./έτος: μεγάλες προκλήσεις & προοπτικές
- Αναγκαία η δημόσια παρέμβαση αποφοίτων & καθηγητών για τη συγκρότηση σύγχρονου κράτους
- Για **80 χρόνια** μόνη η Σχολή στα λιμενικά έργα
- Μελέτη ανάπτυξης ελληνικών λιμένων (1985)

Τομή Ισθμού Κορίνθου

- Τολμηρό έργο (1882-93)
- Π. Πρωτοπαπαδάκης (καθηγητής λιμ. έργων)
- Κέρδος 90 ν.μ. [ευνοεί Πειραιά](#)

Απόφραξη Διώρυγας

- Πολεμικές καταστροφές επίσης σε Πειραιά, Θεσ/νίκη, Βόλο, κλπ.

Γέφυρα Ευρίπου

- Η «ιταλική» γέφυρα (1896)
- Τεχνική καταβιβαζομένων κωδώνων
- Η σύγχρονη γέφυρα με φορείς υπό προέκταση (1963)

Νεώριο Σύρου

- Ταρσανάς- Ναυπηγικό κέντρο ανατ. Μεσογείου

- Προς νέα σελίδα της ιστορίας του

Πάτρα

- Κεντρικός μώλος – αβαθή κρηπιδώματα
- Μετανάστες & πρόσφυγες

Περί το 1918

Νέος λιμένας Πατρών

- Οδοντωτή κρηπίδωση
- Κίνηση Ro-Ro προς Ιταλία

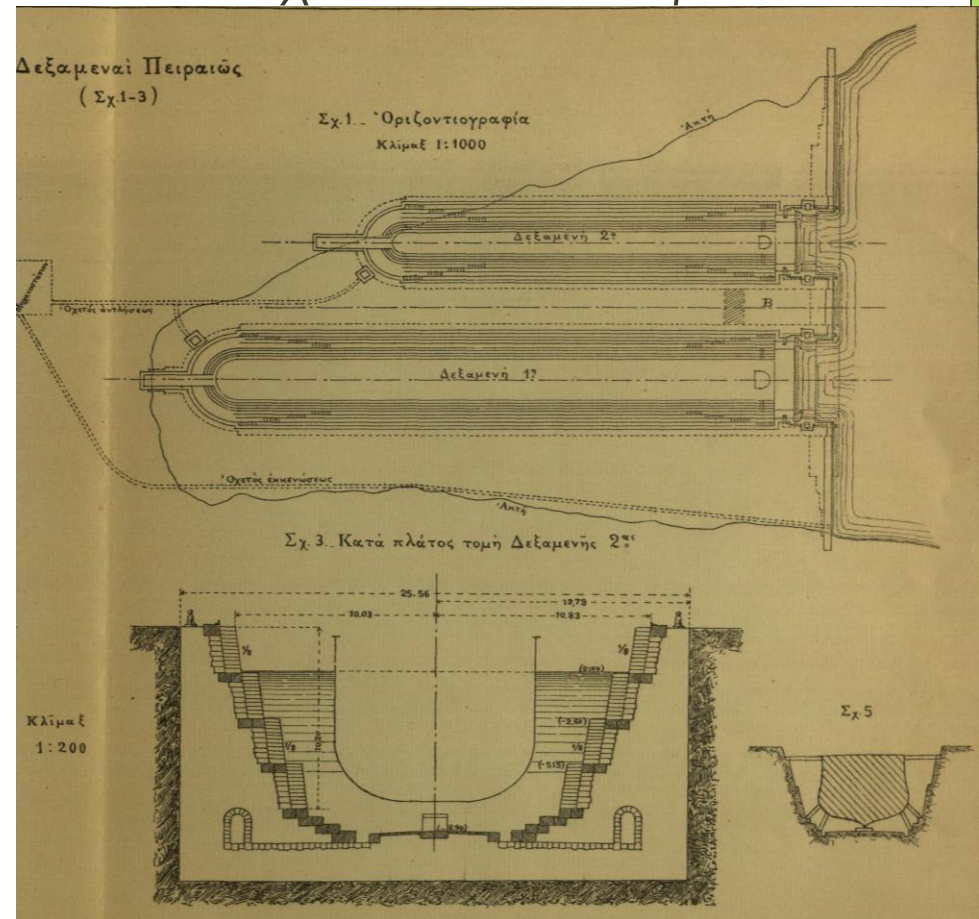
Πειραιάς

- Κτιστές δεξαμενές (1899-1912)

A) 170 x 28 x 11,4 μ.
B) 137 x 22 x 10,2 μ.

Κυριακού (καθ. μηχαν/γίας)
Αγγελόπουλος (καθ. γεφυρ/ίας)
Χρυσόχοος (καθ. λιμενικών)
Γκίνηης (καθ. λιμενικών)
Ρασπίνη (απόφοιτος πολ. Μηχ.)
κ.ά.

Σχέδιο του Γκίνη

Διακίνηση Εμπορευματοκιβωτίων

- Μεταφορά στο Ικόνιο από ακτή Βασιλειάδη (1995)
- Διακινούνται 3,7 εκ. TEU ετησίως

Γεφύρωση Ρίου-Αντιρρίου

- Χ. Τρικούπης 1889
- Απαιτητικό περιβάλλον ► Πρωτοτυπίες κατασκευής

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ

- Αργή αλλά σταθερή πορεία προόδου στην τεχνογνωσία μελέτης & κατασκευής λιμενικών έργων
- Πολιτεία αντιδρά με αργούς ρυθμούς στις εξελίξεις
- Οι παλαιότερες γενιές μηχανικών μπήκαν αναγκαστικά στο δημόσιο βίο της χώρας για να ανασυγκροτήσουν τη λιμενική υποδομή (και όχι μόνον)
- Καταξιώνοντας την εξειδικευμένη εργασία τους εισήλθαν στην ελίτ της χώρας «εκ των κάτω».